

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Distinctio formalis graduum priori modo explicata reiicitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

Quorum Authorum aliqui volunt, distinctionem hanc formalem graduum esse, qualem primo loco exposuimus, & in eorum reali separabilitate inniti. Ita præter alios Bonnerus in 1. dist. 8. q. 1. & ex nostris Gregorius de Valencia tom. 1. disp. 1. q. 3. puncto 5. principio, inquit, sciendum est, rem aliquam eatenus compositam dici ex genere, & differentia, quatenus gradus genericus, & differentialis, ex quibus constat, distinguuntur, saltem ex natura rei; ita scilicet, ut gradus genericus secundum rationem suam possit inueniri separatus à differentiali illo in aliqua alia, & coniunctus cum aliquo alio gradu differentiali, licet non in re eadem. Ut animalitas, & rationalitas in homine eatenus ex natura rei distinguuntur, quia potest animalitas in aliqua alia re separari à rationalitate, & coniungi cum aliquo alio gradu differentiali, ut puta in equo, licet non in homine. Ac propter eam gradus genericus, & differentialis distinctionem dici potest homo compositus ex utroque gradu. Hactenus ille.

6 Alij verò malunt, distinctionem formalem graduum esse qualem explicuimus secundo loco, & non tam esse modalem, aut quasi modalem, quam ea minorem, & cum inseparabilitate graduum prorsus coniunctam. Ita ipsum censuisse Scotum tradit Ioannes à sancto Thoma secunda parte logic. questione tertia, articulo secundo, his verbis: Respondeo hanc opinionem Scoti longè distare à fictione Platonis, cum expresse Scotus affirmet gradus istos superiores, & inferiores ita distinguere secundum suas rationes formales, quod tamen non possit una separatim existere ab alia, nec de potentia absoluta, sed subtilitas Scoti in eo consistit, quod ex natura rei, & ante omnem operationem intellectus formalis, quæ sumitur pro conceptu gradus superioris, non includit ex suo essentiali conceptu formalitatem, quæ deservit pro gradu inferiori: quod verò separatim possit ab illa existere, nec somnians Scotus. Hæc ille.

7 Contra verò distinctionem omnem formalem, siue ex natura rei graduum negant Diuus Thomas in primum distinctione vigesima quinta, questione prima, articulo primo, & opusculo. de natura generis capite quinto, & de veritate questione sexta, articulo secundo, & opusculo. quadragesimo secundo, capite nono, & secundo, contra gent. capite 95. & prima parte questione quinquagesima, articulo secundo, & quarto, atque cum eo Caietanus, Capreolus, Ferrar, ac ceteri ferme Thomistæ. Item extra scholam Thomisticam Durandus, Henricus, Bachonus, Alensis, Venerus, Auerfa, & alij. Necnon ex nostris Suarez, Vasquez, Hurtadus, Arriaga, Conimbricenses, Baltasar Tellez, & ceteri ferme recentiores.

C A P V T II.

Distinctio formalis graduum priori modo explicata reicitur.

8 Nimirum fundata in separabilitate graduum, tamen non reciproca, nec mutua: eiusmodi enim separabilitas non mutua, siue, quod perinde est, indifferentia gradus superioris ad hunc, & illum inferiorem, ac determinatio inferioris ad hunc superiorem planè repugnat: ergo &, quæ inde colligitur, distinctio formalis graduum inæqualium: Consequentia est certo certior: suadet antecedens: fieri nequit, ut animalitas hominis, v. g. possit di-

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. II.

stingui à rationalitate, & absolute identificari cum hincibilitate, quin è conuerso, rationalitas possit distinguui ab animalitate hominis, & cum aliquo alio identificari: ergo, si animalitas est indifferens ad hanc, & illam differentiam, differentia etiam rationalitatis indifferens erit ad hanc, & illam animalitatem, atque adeo indifferentia illa gradus superioris, & determinatio inferioris repugnat: antecedens huius posterioris entimematis haud est minus perspicuum, quam illius prioris: Siquidem distinguui animalitatem hominis à rationalitate, est è diuerso rationalitatem hominis distinguui ab eius animalitate, cum distinctio sit relatio mutua, & reciproca, non minùs, quàm similitudo, æqualitas, dissimilitudo, & inæqualitas: ergo etiam posse distinguui animalitatem hominis ab eius rationalitate, & identificari cum quavis alia differentia, erit è conuerso posse distinguui rationalitatem hominis, ab eius animalitate, & cum alia quavis identificari.

9 Confirmatur primò: quia si animalitas ea indifferentia simpliciter tali polleret, etiam ex suppositione, & in tempore animalitas hominis, cum hincibilitate vniri & identificari, & à rationalitate auelli, ac separari posset, ac postquam humana esset, belluina esse sustineret, quare inter duas illas formalitates, animalitatem scilicet & rationalitatem distinctio summa realis interesset, consequens est absurdum, & contra omnes ferme, si Tandunum, & Burleum excipias. Confirmatur secundo: quia ij gradus, non vniantur per seipsos, cum ambo reperiiri possint, absque eo, quod vniantur, aut identificentur, nec etiam per vnionem distinctam quia omnis vnio distincta, non tam identificat, quàm componit, aliàs modus superadditus partibus continui, eas verè identificaret, quod etiam ipsi Scotistæ inficiantur aduersus nonnullos Aristotelicos. Confirmatur tertio: licet inter prædicata existentialia separabilitas non mutua esse possit, vtrumque sine alio queat existere, non è conuerso; tamen inter prædicata essentialia separabilitas non mutua esse nequit, nec vnum ab alio distinguui, & non è conuerso potest, eo, quod distinctio sit relatio mutua, ac retrorsum valens: ergo indifferentia illa, & determinatio graduum inæqualium, ac proinde eorum distinctio ex natura rei repugnat.

10 Vtcrius impugnatur eiusmodi distinctio ex natura rei inter gradus superiores, & inferiores. Nequit enim non esse summa, & realis distinctio, quæ tamen inter gradus Scotistæ non admittunt. Sequela probatur: quoniam illa distinctio, vel non est realis, & summa, quia inter rem, & rem non intercedit: hæc ratio est nulla: siquid enim esset in ea momenti, animalitas humana, & animalitas leonina realiter non distinguerentur, cum non duæ res, sed duæ realitates sint. Aut ea distinctio non est realis, & summa, quoniam illæ realitates inconuertibiliter tantum sunt separabiles, & altera ad alteram est determinata, & non è conuerso: & hæc ratio, præterquamquod falsum assumit, adhuc assumptum permisso, nihil conuincit: quia Deus, & creatura inconuertibiliter sunt separabiles, & tamen realiter distinguuntur, & summa distinctione sunt extra se inuicem. Aut non est realis, & summa ea distinctio ex natura rei, quia eius extrema in eodem supposito sunt, & ita materia, & forma minimè distinguuntur realiter, quod tamen falsum esse, quis ambigat: Aut non est realis, ac summa, quoniam extrema eius sunt inseparabilia supposito: & hoc falsum est, quia humanitas Petri ab hoc supposito, Petro, v. g. separari diuinitus, & in Paulo collocari potuit: haud ergo humanitas v. g. & Petreitas sunt supposito inseparabiles, aut

demum non est summa, & realis, quoniam extrema eius entitatem, & realitatem formaliter non important, eo nimirum, quod omnes gradus inferiores ab vniuersalissimo gradu entis entitatem, & realitatem emendicent: & hac ratio etiam est inutilis: quia sic animalitas Petri, & Bucephali minime distinguerentur realiter, propterea quod realitatem, & entitatem in hac sententia formaliter non includant.

11 Confirmatur primò. Distinctio non reperta inter rem, & rem summa esse potest; quod igitur distinctio ex natura rei, priori explicata modo, non sit inter rem, & rem, sed inter formalitatem, & formalitatem non mutuo separabiles, non obicit, quominus summa sit, sicut plerique Scotistæ obesse existimant: consequentia patet: suadetur antecedens: quia inter rem, & carentiam rei summa distinctio reperitur, quæ enim maior distantia, aut distinctio, quàm quæ videtur inter esse, & non esse. Sed carentia rei nequaquam est res, nec ex consequenti distinctio inter rem & carentiam rei est distinctio inter rem & rem. Deinde, quia oppositio contradictoria, & summa, modò inter rem, & rem, modò inter rem, & carentiam rei interuenit, si nimirum fuerit virtualis inter illas, si autem formalis, inter has: similiter ergò distinctio summa inter rem, & rem necessariò non intercedit. Demum, quia quantitas distinctionis, & identitatis quantitate extremorum metiendi non est, sicut quantitas similitudinis nequaquam fortitur velut mensuram sui quantitatem extremorum, aliàs Petrus, & Paulus minùs similes forent, quàm Deus, & Angelus, cum illi minoris quantitatis, & perfectionis sint, quàm hi: igitur distinctio summa inter formalitatem & formalitatem eiusdem rei interesse potest, esto amba à perfectione, & entitate rei deficient.

12 Confirmatur secundo: quia, si irreciproca separabilitas vnius gradus metaphysici ab alio eorum distinctionem quandam reali minorem efficeret, aut argueret, ut censent Scotistæ, quibuscum disputamus, sanè præter distinctionem realem, & formalem, siue modalem plures aliæ ex parte rei darentur; tot nimirum, quot gradus separabilitatis multiplicari possunt: quapropter uti realitas, & realitas diuersa, & minori distinctione distinguuntur inuicem, ac res, & res ob diuersam separabilitatem, ita alia distinctio inter separabilia simpliciter, & alia inter separabilia tantum ex suppositione, item alia inter separabilia naturaliter, & alia inter solùm supernaturaliter separabilia, necnon alia inter separabilia quoad speciem, & alia inter separabilia quoad indiuiduum reperiri deberet: quæquis absurda, & paradoxa non videat?

13 His confirmationibus, & cui sunt adiectæ argumento conuinci potest, distinctionem modalem, quamuis admitti debeat, haud tamen admittendam esse, qualem multi putant, id est minorem distinctione reali absoluta, quæ versatur inter res mutuo separabiles. Qui autem de ea sic opinantur, sunt in primis Scotistæ omnes, deinde, ut alios prætermittam, ex nostris Suarez disputatione septima, metaphysicæ, sectione prima, Fonseca libro quinto metaphysicæ, capite sexto, questione sexta, Albertinus in prædicamento ad aliquid questione duodecima, numero octauo, atque etiam Vasquez prima parte, disputatione centesima decima sexta, capite quinto, numero

vigesimoquinto, quamuis enim hoc loci verborum vñu à Scotistis dissideat, contendatque, distinctionem modalem esse appellandam distinctionem realem, & præter hanc, & solius rationis omnem aliam esse commentitiam; ceterum fateretur in ipsa distinctione reali latitudinem, siue inæqualitatem esse. Horum ergo auctorum sententia difficultatibus nuper positis obnoxia est, ut dictum.

14 Etenim distinctio inter rem, & modum haud potest esse media inter realem absolutam, & solius rationis, & hac maior, atque illa minor, quia non est inter rem, & rem: haud etiam, quia inter extrema non separabilia inuicem, & è conuerso ut ex argumento, & confirmationibus liquet. Præter has autem nulla superest ratio, ob quam ea distinctio sit media: & si qua est, ea ubi suprà satis reiecta manet.

15 Alio quoque argumento confutari potest distinctio illa media inter rem, & modum, nam ex ea fieret, in rebus creatis admittendum esse quid simile mysterio Triados: siquidem vñio animæ rationalis, verbi gratia, cum vna parte corporis, & eius alia vñio cum alia eiusdem corporis parte habent in xtra aduersarios veram quandam identitatem realem cum anima, quam vñiunt: & quidem satis consequenter ad sua principia disputant ita, quibuscum lis est: namque vñiones illæ modales haud distinguuntur summè ab anima, quam corporis nostri membris copulant, sed infra summum: earum ergo ab anima distinctio est coniuncta cum aliqua vera identitate, ea nimirum, quam communiter vocant realem absolutam: qua ratione dissimilitudo non summa, qualis est hominis, & equi, aliquam vñiisque similitudinem permittit, & caliditas non summa aliquam frigiditatem, &c. Tum sic: vñiones illæ aliquam habent identitatem veram, & realem cum anima: at nullam inter se, quippè quæ sunt mutuo separabiles, & realiter absolute distinctæ. Difficultas autem mysterij Trinitatis in eo sita est, quod personæ Diuinæ, quam habent identitatem realem cum natura, eam non habeant inter se, sed potius veram distinctionem: talis ergo difficultas, vel certe alia, perquam similis, & nihilo minor in rebus creatis deuoratur ab iis, qui distinctionem modalem comminiscuntur esse minorem distinctione reali absoluta, atque inter eam, & solius rationis mediam.

16 Tandem hæc distinctio formalis, siue ex natura rei prout priori explicata modo contra non paucos Scotistas impugnatur in diuinis. Nam in primis ad contradictionem prædicatorum vñi, eademque realiter subiecto conuenientium in Deo repertam sola distinctio virtualis intrinseca, siue quod iuxta est, non tam distinctio vera, & actualis, quam talis distinctionis virtus quædam, & æquiualentia sufficiens est, ut infra constabit. Deinde prædicata diuina separabilia non sunt, nec velut indifferens, & determinatum comparantur inuicem: ex quo fit, ut neuiquam capiant distinctionem illam ex natura rei, de qua impræsentiarum. Quod enim attinet ad gradus inæquales Dei proprios, si ratio entis, verbi gratia, in Deo reperta ab eo separari, & per differentias creatas contrahi posset, prædicatum aliquod in Deo repertum, foret imperfectum: siquidem non solum esse finitum, corruptibile, creatum, &c. verum etiam posse esse finitum, corruptibile, & creatum manifestam inuoluit imperfectionem:

nem : at ratio entis reperta in Deo ad creaturas contracta esset finita , corruptibilis , & creata : ergo si potest contrahi per differentias creatas finita , corruptibilis , & creata esse poterit , ac proinde imperfecta eius more , quo nos sumus . Quod autem attinet ad essentiam diuinam , & personalitates , certo certius est , eas non posse separari , aut vsquam distinctas inueniri : Nec valet , si qui Scotistarum respondeant , posse per se loquendo , & si essentia diuina , & personalitates non essent infinitæ , & entia à se , adeoque nulli mutationi subiecta : siquidem hæc euasio præclusa superius est tractat. 2. capitulo primò , in impugnatione sextæ sententiæ circa naturam identitatis , & distinctionis.

17 Præterea Dens admissa ea distinctione ex natura rei , siue modali inter essentiam , & relationes , mutationis capax foret : Modus enim creatus rem immutat , cuius est modus , cum tamen ab ea tantum ex natura rei distinguatur : ergo quælibet diuinarum relationum eius mutabit essentiam , esto ab illa non realiter absolute , sed solum ex natura rei , seu modaliter distinguatur : antecedens vbiatur primò : quoniam intellectio , & volitio nostra tamen iuxta non paucos modi sunt , intellectum , & voluntatem immutat , alias in creatis dari posset mysterium diuinæ libertatis , præferimus , si homo ex tota æternitate esset à Deo productus , & ante omne temporis initium liberè operaretur : secundò ad homines , vt aiunt , quia aliqui omnis mutatio localis de medio tolleretur , siquidem vbiatio modus est ex eorum sententia , quibuscum disceptamus : Tertio , quia alias subsistentia , quæ communiter modus asseritur , naturam non immutaret , & sic aliquid fieri posset homo , verbi gratia , aut aliud suppositum sine mutatione sui . Tandem , eiusmodi distinctionem ex natura rei , siue modalem admittere non posse in Deo suadet , quoniam aliqui in Deo compositio vera , & propria deberet admitti : qua ratione exploratum est , hominem v. g. simpliciter componi ex natura , & subsistentia modali , hæc semel concessa.

C A P V T III.

Distinctio formalis graduum posteriori explicata modo consutatur.

18 Videlicet prout est cum omnimoda inseparabilitate graduum coniuncta . Etenim , eius auctores id agunt , & hoc saxum continuò voluunt , vt illam non esse distinctionem realem conuincant : & iure quidem merito : eam enim admittunt inter naturam , & personalitates diuinas , quas tamen realis distinctio interesse nequit vt fide Sanctum . Quod autem in casum laboret , & in distinctionem realem , vel inuiti recidant , hæc ratione ostendo : Distinctio illa ex natura rei est vera , ac propria distinctio , daturque à parte rei ante omne opus intellectus : vtrumque aduersarij concedunt : distinctio ergo realis debet esse ; non secus , ac Petrus , est homo realis , quoniam homo est verè , & propriè , nec non etiam à parte rei , & ante omnem mentis fictionem : cum tamen chimæra , verbi gratia , homoleo , aut homocentaurus , non sit realis homo , quia ante omnem operationem intellectus homo non est ; contra vero imago hominis ea de causa non sit realis homo , quoniam , esto à parte rei , & ante rationis vllum

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

opus , fictionemue , tamen non propriè , sed secundum quid homo est . Duæ ergo conditiones oppidò necessariae sunt , vt quidpiam tale realiter , siue hoc aliquid reale dicatur : quæ cum ambæ in distinctionem ex natura rei concurrant , non video , cur illa realis distinctionis rationem , & appellationem non subeat.

Confirmatur primò : Quæuis creatura ! & Angelus , ne dicam formica , infinitè distat à primo ente reali Deo optimo maximo : At nihilominus , quæuis est ens reale , & in hoc conceptu , cum Deo conuenit , quia nimirum est verum , propriumque ens , idque re ipsa , & scotim à quauis fictione mentis . Pari ergo ratione distinctio illa ex natura rei quantolibet intervallo distat à distinctione reali summa , erit tamen ipsa distinctio realis eo ipso , quòd distinctio vera , ac propria sit , & ante intellectum detur in rebus.

Confirmatur secundò : distinctio modalis est realis distinctio , vt ij , quibuscum lis est , admittunt , vtque , vel ex eo liquet , quòd ad realem , veramque compositionem sufficiat , vt capite præterito expendebam : Atqui distinctio modalis de eorundem sententia est infra summam distinctionem realem ; imò iuxta Fomsecam , inter eam , & distinctionem realem summam alia quædam media interiacet . Quamuis ergo distinctio ex natura rei sit infra distinctionem modalem , realis tamen distinctio erit , vbi vera , propria , atque à parte rei existens sit ; solumque in eo discrepauit à distinctione modali , quòd vna sit maior , alia minor , non tamen in eo , quòd altera realis sit , secus altera.

Tandem confirmatur . Similitudo generica in ratione animalis longè minor est similitudine specifica in ratione hominis , & similitudo generalissima in ratione substantiæ est multò , multoque minor similitudine generali in ratione animalis , & similitudo omnium suprema in ratione entis est infra similitudinem in ratione substantiæ , eaque minor . Sed hæc similitudinum inæqualitas haud obstat , quominus earum quælibet stricta , ac realis similitudo sit , substantia enim realiter similis est accidenti in ratione entis , & animal in animalibus in ratione substantiæ , sicut homo realiter similis est equo in ratione animalis : in eundem ergo modum distinctio ex natura rei , vbi vera , propria sit & à parte rei reperitur , realis distinctio erit , quantumcunque sit distinctioni reali absolute , ac reali modali inæqualis.

Hæc disputata sumo contra Scotistas non paucos , qui nullatenus admittunt distinctionem ex natura rei cum inseparabilitate graduum coniunctam (de qua sola in præsentia) esse , aut vocari posse distinctionem realem . Aliqui tamen eius rationis non negant , eam distinctionem esse re vera realem , atque talem appellari potuisse , sed tamen id nominis applicatum esse ad significandum solam distinctionem summam , sicut etiam vocabulum distinctionis ex natura rei ad medium inter realem , & rationis denotandum adhibuitur est , ne videlicet ambæ non satis discerni possent intellectu , & consideratione nostra , si nominibus essent indiscretæ . Aduersus hos aliter est argumentandum , iis nimirum rationibus quibus supra vsi sumus contra priorè distinctionis formalis explicandæ modum : Nam talis distinctio graduum cum eorum omnimoda inseparabilitate coherens nequit non esse summa , ac tanta , quanta visitur inter Petrum , & Paulum , verbi gratia , contra quam eius Authores censent : Aut enim talis non est , quia non est inter rem , & rem :

B 3 aut